

Nem azért vagyunk felelős poszton ilyen nehéz időkben, hogy szépeket mondjunk, hanem azért, hogy igazat mondjunk és a nép érdekében cselekedjünk

Kádár János elvtárs, a forradalmi munkás-paraszt kormány miniszterelnökének beszéde

MUNKÁSOK, PARASZTOK, ÉRTELMISÉGI DOLGOZÓK, HONFITÁRSAIM!

Szólni kívánok az általános helyzetről s ezzel kapcsolatban a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány álláspontról néhány fontos kérdésben.

Közölhetem, hogy az egész ország területén — mind a fővárosban, mind vidéken — a Magyar Népköztársaság ellen intézett nyílt fegyveres támadást levertek. A fegyveres felkelésben részt vettek nagy része vagy letette, vagy eldobta a fegyverét. A nagy tömegű eldobált fegyvert katonai és polgári szerveink most szedik össze. Budapesten és a Budapestől északnyugatra vezető utak mentén még egyes fegyveres személyek és kisebb fegyveres csoportok kóborolnak és rejtőzködnek. Ezek szárványos lövöldözéssel és orvlövészekkel még mindig zavarják a tömegek békés életét, nyugalomát, biztonságát. De ezek ártalmatlaná tétele is gyors ütemben folyik.

Vidéken a békés napi munka megindítása mindenütt rendben folyik. A vasutak, a bányák, az üzemek, közhivatalok jelentős részében a munka megindult. Az iskolákban a tanítás megkezdődött. Kedvezőtlenebb a helyzet Budapesten. Bár itt is megkezdődött a munka a hivatalokban, a közigazgatásban, a tanítás megkezdődött. Az üzemeknél és több ezren álltak munkába olyan jelentős budapesti üzemekben, mint a Ganz-vasgyár, a Helioannex-gyár, a MAVAG és más üzemek —, mindez mégis messze elmarad a vidéki helyzethez képest. A törvényes rend helyreállítását illetően is más a helyzet Budapesten és más vidéken.

Az egész ország vidéki területén — egyes Komárom megyei falvakat kivéve — ahol lövöldözések

rendeztek a Budapesten szétvert és innen kiszorított fegyveres támadó csoportok szétszórta maradványai — teljesen helyreállt a törvényes rend. Budapest egész területéről ezt még nem lehet ma sem elmondani. A megsemmisített fegyveres támadó csoportokból megmaradt és nappal a pincékben és más helyeken rejtőzködő orvlövészek este előbújnak és kisebb-bandaikba verődnek. Csütörtökön este több helyen áruházakat és vasúti pályaudvarokat támadtak meg és fosztogattak ki. Pénteken este — szintén — garázdálkodtak. Felgyújtottak például a Royal Szálló épületét és fosztogattak a Rákóczi úton a Guttman-áruházban.

A lakosságban általános az óhan a törvényes rend, a békesség, a rendes mindennapi élet, a munka megindítása után és elítélő hangulat lett úrrá az orvlövészekkel, a fosztogatással, a gyújtogatással szemben, amely jelenségek Budapesten még ma is sok kárt, szenvedést és megpróbáltatást okoznak békés lakosságunknak.

Az általános helyzetről szólni nyíltan meg kell mondani, hogy más, súlyos és gyors megoldást kívánó kérdésekkel is meg kell küzdeni a kormányzások, a helyi hatóságok és a dolgozó nép egyesített erőfeszítésével.

Ennyit az általános helyzetről azzal a megjegyzéssel, hogy a kormány megtétele szerint két-három napon belül Budapesten is végre lehet teljesen a csoportos orvlövészekkel, a fosztogatókkal, a gyújtogatókkal s ezzel az egész országban helyre fog állni a törvényes rend, a békés építő munka első, nélkülözhetetlen feltétele.

a vasúti és közúti forgalomban bekövetkezett munkakiesés miatt a most dolgozni kezdő gyárnyersanyag, de különösen szénolaj és más fűtőanyag hiánnyal

küzdének. A tüzelőanyag-hiány a budapesti háztartásokat is fenyegeti.

Mi a teendő ebben a helyzetben?

az ország dolgozó népe teljes egyetértésre jusson néhány alapvető kérdésben.

Milyen kérdésekre gondolok?

1. Egyetértésnek kell lenni abban, hogy az október 23-án megindult népmozgalom alapvető oka az ország és a párt vezetetésében döntő befolyással bíró Rákosi-klika következtében a törvényes rend, a békesség, a rendes mindennapi élet, a munka megindítása után és elítélő hangulat lett úrrá az orvlövészekkel, a fosztogatással, a gyújtogatással szemben, amely jelenségek Budapesten még ma is sok kárt, szenvedést és megpróbáltatást okoznak békés lakosságunknak.

2. Amennyire teljesen világos ma már az, hogy a tömegmegmozdulásban tiszta szándékú emberek

vettek részt, továbbá, hogy még a fegyveres felkelésben részt vett fiatalok nagy része is a szocialista rendszer és a Népköztársaság hívének vallja magát —, a fegyveres felkelés és tömegmegmozdulások részvevőinek sorában kezdetül fogva jelen voltak és mindinkább előtérbe kerültek azok az ellenforradalmi erők, amelyeknek célja nem a hibák kijavítása, hanem a Magyar Népköztársaság államának, a dolgozó nép hatalmának megdöntése volt. Ezek az ellenforradalmi erők azt tűzték ki célul maguk elé, hogy megsemmisítsék szocialista forradalmunk vívmányait: az államostott ipart és kereskedelmet, a földosztást és ezzel a kapitalista nagybirtokos rendszert állítsák vissza hazánkban.

Tudnunk kell, hogy

az ellenforradalom több vonalon indított támadást népi demokrácia ellen.

Politikai vonalon nap mint nap jobbra tolt a kormányt, amelynek az állandó személyeserők is mind jobboldalibb színezetűek voltak. Nem kétséges, hogy az ellenforradalom rövid időn belül magát Nagy Imrét, mint egyetlen kommunista is felesleges és elavulttá vált holtmóként kidobta volna a kormányból. Ezt Mindszenty bíboros politikai fellépése sok dolgozóval megértette.

Az államhatalom ellen fegyverrel harcolók összetételére s ennek megfelelően

a fegyveres felkelés jellege is gyorsan változott. Miközben kivált a népi hatalmat megdönteni nem kívánó ifjak a harcból, letéve vagy átadva a fegyvert, rohamos mértékben aktivizálódtak a börtönből kiszabadult, továbbá a békés polgárok álarát mindaddig viselő személyek, végül a nyugati határainkon túl régen lesben álló volt horthysta katonák és csendőrtisztek.

Növelte a bajt a börtönből kiszabadított közveszélyes bűnözők

Mindenkiné a maga helyén és feladatkörében haladéktalanul munkához kell látnia, teljes erővel és nagy lendülettel. Ehhez azonban az is szükséges, hogy

szervezett fegyveres ellenforradalmi banditák százával gyilkolták le állati módon a kommunistákat, egyszerű munkásokat, parasztokat, értelmiségieket,

minden haladó embert, akit kezükbe kaparintottak.

Ugyanez ismétlődött meg még nagyobb mértékben és még brutálisabb roham formájában, amikor a kormány Budapesten tűzszünetet rendelt el. Miközben kormánykörökben a koalícióról és demokráciáról folyt a szóbeszéd és hallgattak a felkeléssel szemben az államot védő fegyverek, ágyúval lövelték a Budapesti Pártbizottság Köztársaság téri székházát, egyes fegyveres csoportok keresték fel a haladó emberek lakását egész Budapesten, Csepelen és elhurcolták vagy a helyszínen meggyilkolták őket. A Városliget szélén a fákban megcsönkötött, megölt forradalmárokat függetek. Elföldült egyes esetekben, hogy a fehérterrorista gyilkosok, hogy a fehérterrorista gyilkosok az általuk keresett személyt — megölték családját, a legkisebb gyermekeit sem kímélve.

Ilyen volt a helyzet a múlt hét második felében Budapesten. Fent még tárgyalásokkal szorították ki a kormányból a kommunistákat és általában még formális demokrácia volt, lent az utcákon, a házakban már dühöngött az ellenforradalmi terror —, végveszélybe került a dolgozó nép hatalma, a Magyar Népköztársaság, a dolgozó nép minden vívmánya.

3. Tudni kell azt is, hogy

a Nagy Imre-kormány teljesen tehetetlenné válva a jobboldali nyomással szemben.

tulajdonképpen utat nyitott az ellenforradalmi erők számára.

Nekem, aki miniszter voltam Nagy Imre kormányában, teljes nyíltsággal meg kell mondanom, hogy személyes meggyőződésem szerint sem Nagy Imre maga, sem politikai csoportja nem akarta az ellenforradalmi rendszert tudatosan segíteni. Kétségtelen azonban, hogy az ellenforradalmi erők nyomása alá került és politikailag nagy büntetést szenvedett el a nép ellen

azáltal, hogy látva a kialakult helyzetet, ezt nem tárta fel bátran és őszintén a nép előtt, ellenkezőleg: úszott a szovinszta árral, feladta a munkasztaály pozícióját és ellenállásra hívott fel a segítségét hívott, a népet és rendszerünket az ellenforradalommal szemben megvédési szándékú szovjet csapatokkal szemben.

4. Külön kell szólnom arról is fontos kérdésről, amely ma a legnagyobb büntetést szenvedte a nép ellen

Három alapvető feladatról

kell nyíltan beszélnem:

1. Az ország határállomásain — és most már a Budapest felé megindult vonatokon — a testvéri, szocialista országokból megsegítendő küldött jelentékeny, mennyiségű elem- és gyógyszerküldemény van. Az ország számos vidékén nagy mennyiségű hízott sertést és más élelmiszert gyűjtöttek össze hatóságaink Budapest

számára. Az élelmiszert gyűjtésében becsülettel vett részt hazafias parasztságunk is. Budapest népe pedig ugyanakkor, sajnós, súlyos ellátási nehézségekkel küzdök.

2. Budapesten a harcok során igen sok lakás megromlott, vagy teljesen elpusztult. Sok család a tél küszöbén hajléktalanra vált.

3. Az üzemekben, a bányákban,

Kádár János elvtárs, a forradalmi munkás-paraszti kormány miniszterelnökének beszéde

tatja hazánkban. Arról az alapvető kérdéssel, amely engem és néhány társamat, a Nagy Imre-

kormány volt minisztereit, arra a döntő elhatározásra birt, hogy kilépve ebből a kormányból, a Ma-

gyar Forradalmi Munkás-Paraszti Kormány megalakítását kezdeményezzük.

napról a másikra megoldani. Ezért elhatároztuk, hogy

ha egy kérdés megoldásához még nincs meg a szükséges erő és lehetőség, azt nyíltan és kertesleg nélkül megmondjuk. Felfogásunk szerint ugyanis nem azért vagyunk felelős posztban ilyen nehéz időkben, hogy szépeket mondjunk, hanem azért, hogy az igazat mondjuk és a nép érdekében cselekedjünk.

Népi demokratikus rendszerünk és nemzeti függetlenségünk ma egymástól el nem választható kérdéséről

mondom el a nézetemet, hozzáfűzve, hogy tapasztalatom szerint e kérdéssről vallott nézetemet ma már az öntudatos dolgozók tömegei is teljes mértékben osztják és magukénak vallják.

Már a múlt, hét közepén világossá vált, hogy a bekövetkezett súlyos helyzetből csak kétféle kivezető út van:

Az egyik — továbbjárva a Nagy Imre-kormány összeomlására vezető úttól, előtérbe állítjuk a szovjet csapatok kivonásának kérdését és annak nyomán

telezően számunkra az ország és a nép érdeke.

Mi ezt az utat választottuk!

Nyíltan meg kell mondani azt is:

aki ma azt a nézetet vallja, hogy előbb vonják ki az országból a szovjet csapatokat, az akár akarja ezt, akár nem — az ellenforradalom, az imperialista járom, s a nemzeti függetlenség elvesztése mellett adja le szavazatát.

Ma igazán csak az áll a népi hatalom és a nemzeti függetlenség ügye mellett, aki meggyőződéssel vallja, hogy minden erővel és lehetséges segítséggel — a szovjet csapatok segítségét is igénybevéve — zúzzuk szét az ellenforradalmat, erősítjük meg népi köztársaságunkat és aztán állunk le, tárgyaljuk meg a szovjet csapatok Magyarország területéről való kivonásának kérdését.

Ezeket az alapvető kérdéseken kívül van még

néhány fontos politikai kérdés.

melyek népünk ma különösen foglalkoztatják.

Elsősorban a megbántott nemzeti érzéssel kapcsolatos kérdésekre gondolok. A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszti Kormány azon a nézetben van, hogy címerünk a Kossuth címer legyen, honvédeink egyenruhája feleljen meg a magyar hagyományoknak és március 15-e ismét a magyar szabadságharc pirosbetűs ünnepe legyen.

A kormány két nappal ezelőtt rendeletet adott ki, hogy a kötelező idegen nyelvet az iskolában a tanuló szabadon, maga választásisa meg. Szentin hagyományainkhoz híven vissza kell majd állítani iskoláinkban az osztályoknak nálunk régiben megszokott módját,

hogy a legjobban az egyes osztályzat és ne az ötos legyen.

Meg kell mondanom azt is, hogy azokra a törz, szolgai és talpnyelő intézkedésekre, amelyekkel Rákócziék népünk nemzeti érzését súlyosan megbántották és amelyekkel most nekünk késlekedés nélkül helyre kell hoznunk, nem a Szovjetunió, vagy a szovjet népeknek volt szüksége, hanem azoknak a hízelgőknek, akik saját népüket elszakadva, a szolgai másolás akarták magukat igazolni és hazánkban a szovjet barátságok a maguk számára monopolizálni.

Sokat foglalkoztatja ma a közvélemény egészét a különböző pártok kérdése is. E kérdéssel kapcsolatban a következőket mondhatom.

Nem tudjuk másképp jövő feladataink megoldását elképzelni mint úgy, hogy a legkülönbözőbb pártálláspontra és világképeket levő emberek részt és felelősséget kapnak és vállalnak az ország ügyeinek vitélében minden fokon.

A legszélesebb demokratikus nemzeti összefogás, az igazi népröplika alapján állunk s ennek megfelelően a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszti Kormány a szó legtisztább értelmében vett nemzeti egységfront kormány és az is marad.

Népköztársaságunkban a közügyek intézésében helyet és szerepet kapnak mindazok, akik a rendszer alapján állnak, de ki kell azokból rekeszteni mindazo-

kat, akik népi demokratikus rendszerünkkel szemben ellenséges érzéseket viselnek. A társadalmi munka széles területén pedig együtt kívánunk dolgozni mind azokkal a hazafiakkal, akik készek népünk legalapvetőbb közös ügyét, a béke ügyét velünk együtt védelmezni.

Vannak emberek, akiket a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszti Kormány megalakulása után kétség fogott el, hogy nem akarják-e egyesek ismét visszahozni a régi bürokratikus párt- és államvezetési módszereket?

Személyes tapasztalatom alapján állíthatom, hogy

Magyarországon ma nincs egyetlen ember sem vezető, párt vagy állami posztban, aki a régi hibás politikát, vagy vezetési módszereket vissza kívánna állítani.

De még ha akadna is olyan ember, aki a régi módszereket vissza akarná állítani, olyan ember már nincs, aki képes is volna rá, mert a tömegek nem akarják a régi hibákat viszonlítani, s kérelmetlenül elsöprőként helyéről azt a vezetőt, aki ilyesmire vállalkozni.

A vezetés eltökéltségére, a régi hibák leküzdésére két példát akarok megemlíteni:

A Magyar Szocialista Munkáspárt Intéző Bizottsága szombati ülésén határozatot hozott több tucat olyan ember ügyében, akik a Rákóczi-kiki politikáját képviselő párt-, társadalmi és állami élet vezetői posztban. Ezeket a volt párt- és állami vezetőket arra kötelezzük, hogy térjenek vissza eredeti foglalkozásukhoz és dolgozzanak úgy, mint az állam barmely más polgára a természetben, az építő munkában.

Az állami vezetés bürokratikus és néptől elszakadt módszereinek felszámolása érdekében a kormány elvi határozatot hozott a miniszteriumok és más állami főhatóságok összevonására, számuk csökkentésére, ideértve a volt Államvédelmi Hatóság felszámolását elrendelő belügyminiszteri végrehajtási utasítást is, amely már meg is jelent.

Ma igazán csak az áll a népi hatalom és a nemzeti függetlenség ügye mellett, aki meggyőződéssel vallja, hogy minden erővel és lehetséges segítséggel — a szovjet csapatok segítségét is igénybevéve — zúzzuk szét az ellenforradalmat, erősítjük meg népi köztársaságunkat és aztán állunk le, tárgyaljuk meg a szovjet csapatok Magyarország területéről való kivonásának kérdését.

Ezeket az alapvető kérdéseken kívül van még

a munkabérelapot fel kell emelni 10 százalékkal.

mégpedig úgy, hogy az 1200 forintnál kevesebbet kereső munkások bérért 15 százalékkal, az 1200—1500 forint közötti keresetű munkások bérért 8—10 százalékkal fel kell emelni.

Ugyanezen az ülésen elhatároztuk, hogy

a gyermektelenségi adót eltöröljük.

Megegyeztetve a kormány a dolgozó parasztságot sújtó beszovalta-

esak az egész nép összefogott erejével és munkájával.

Segítsen a feladatok megoldásában munkás, bányász, vasutas, parasztember éppen úgy, mint szellemi életünknek azok a képviselői, írók, újságírók, művészek, tudósok és diákok, akik a múlt hibáinak feltárásában oly jelentős szerepet játszottak.

Külön fordulunk a budapesti dolgozókhöz.

A Budapesten még mindig előforduló orvlövészek, fosztogatás, rablás és gyújtogatás felszámolása, a még mindig fegyverrel kóborló lefegyverzése, a börtönből kiszabadult bűnözők összeszedése, a lakosság életének és vagyonának védelme, a törvényes rend, a normális élet, a munka feltételeinek teljes helyreállítása ma már nem annyira katonai, mint inkább karhatalmi és rendészeti feladat. Ennek gyors befejezéséhez azonban a lakosság önvédelmi segítése is szükséges. A házak lakói, a sok helyen már alkalmazott öntevékenységű övják saját házuikat, életüket és vagyonukat. Ne engedjenek házuikba fegyverrel kóborló idegeneket. Ha ilyeneket mutatkoznak, fegyverezzék le őket és az így összeszedett fegyvereket — éppen úgy, mint az utcán összeszedett fegyvereket — szedjék össze és adják át a legközelebbi magyar karhatalmi rendőr, vagy szovjet katonai alakulatoknak.

HONFITÁRSAIM! DOLGOZÓ TESTVEREIM!

Igen súlyos napok vannak mögöttünk és sok nehéz feladat megoldása vár még mindnyájunkra. De ezek nem leküzdhetetlen nehézségek és nem megoldhatatlan feladatok.

Ha a nép legöntudatosabb férfiai és női példamutatók talpra állnak, kezükbe veszik néphatalmunk védelmének és megerősítésének ügyét, mindannyjan egy alvartal munkához látunk — eddigi szocialista vívmányainkra támaszkodva - kibőlünk a honjából s a

tást rendszer eltörléséről hozott korábbi határozatot is. Ezeken a rendszárlatokon túl ma tovább nem mehetünk. Ellenkezésetben az 1945—46-os évhez hasonlóan pénzromlás, infláció kezdődne hazánkban. Ez pedig nem a dolgozók javát szolgálná, hanem csak a szenvedést fokozná.

A kormány határozatot hozott arra is, hogy a harcot következtében hajléktalanná vált károsultak lakáskérdésének mielőbbi megoldása érdekében az összevonás révén felszabaduló

egyes minisztériumi épületeket lakás céljaira kell átadni.

Ugyancsak örömmel fogadta a kormány a Magyar Szocialista Munkáspárt Intéző Bizottságának azt a bejelentését, hogy korábban irodáknak használt épületeket a kormánysszervek rendelkezésére bocsátja azaz, hogy velük a dolgozók lakásigényeit segítjük ki-egéltetni.

A kormány látja a rendkívül felgyülemlett és egéte kérdéseket. De a tenálvalókat nem lehet felülről, varázsásvakkal megoldani, hanem

múlt káros árnyai után tiszta, boldogabb és barátságosabb élet napja várrad népnékre.

Örvendetes, és biztató jelenség az is, hogy harcunkban nem vadunk magunkra hagyatva. A testvéri szocialista országokban éppen úgy, nint a kapitalista országokban, milliók és milliók figyelik aggdóva, hogy leküzdjük-e az ellenforradalom hidráját? Hiszem, hogy igen és tudom, hogy már a nehezén töl vagyunk.

A szocializmus hívei, valamint azok a nem szocialista, de az igazság és a haladás ügyét öszintén szolgáló igaz emberbarátok, akik népünk javát akarják és nem a reakció félkerekedését, nemcsak rokonszenvvel néznek felénk az egész világon, hanem kinyújtottak segítő kezüket is. Ertekes támogatást jelentenek számunkra a nyugati országokból a Vöröskereszt útján hozzánk eljuttatott adományok is.

Felhívásunkra a testvéri országok egész sora válaszolt máris jelentős segítséggel. Az albán, a bolgár, a csehszlovák, a kínai, a lengyel, a mongol, a német, a román és a szovjet szocialista országok jelentékeny segítségnyújtást határoztak el és indítottak útnak hazánk felé.

MUNKÁSOK, PARASZTOK, ERTELMISEGIEK, HONFITÁRSAIM!

Országunk és népünk nemegyszer volt már a maihoz hasonló súlyos helyzetben. Ezeken a nehézségeken népünk összefogott erejével, lelkesedéssel, forró hazaszeretetével még mindig úrrá lettünk. A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszti Kormány rendületlenül bizik népünk alkotó erejében, s bizton hiszi, hogy sikeresen leküzdjük mai nehézségeinket is, és győzelemre vesszük a dolgozó nép ügyét.

NÉPSZABADSÁG

A Magyar Szocialista Munkáspárt lapja Szerkesztő a szerkesztő bizottság Budapesti Laponnyal Felfős: Kulcsár Mihály

El vagyunk tökéltre a múlt hibáinak gyökeres felszámolására,

nem vezet közülünk senkit a bosszúállás szelleme és ezt nem tűrjük meg semmiféle helyi szervnél, beosztottnál sem. Ellen-

kezéző. Tudatában vagyunk annak, hogy a dolgozó nép, elsősorban a munkásosztály és a vele szövetséges parasztság bizalmát bírva nem lehet csak vezetői és kormányozni hazánkban. Ez kötelességünk, teszi, hogy a dolgozók

minden jogos kívánságát megvizsgáljuk és közülük mindazt, amely a közérdek károsodása nélkül megoldható, megoldjuk. Tudjuk, hogy az országban rengeteg megoldásra váró kérdés van, s ezeknek nem lehet egyik